

ТЕРМОДИНАМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДГРІВНИКІВ ТА ТЕПЛООБМІННИКІВ

Самійленко С.М., Бессараб О.С., Шутюк В.В.

Національний університет харчових технологій,

вул. Володимирська 68, Київ, 0160, Україна

a_bessarab@i.ua

Мета роботи. Розробити методику термодинамічного аналізу та оптимізації підігрівників і теплообмінників теплотехнологічного комплексу (ТТК) цукрового виробництва.

Результати. Відповідно до методики нециклічного ентропійного методу, комплексний термодинамічний аналіз передбачає визначення міри необоротності процесів, що відбуваються у теплообмінних апаратах (ТА), джерелами якої є теплообмін при кінцевій різниці температур, дисипація механічної енергії потоків теплоносіїв та теплообмін із навколишнім середовищем. Кількісна характеристика необоротності – збільшення ентропії ізольованої системи – визначається із балансу ентропії системи АВС, яка, складається з трьох підсистем: А, В і С, де А – підсистема нагрівного теплоносія; В – підсистема теплоносія, що нагрівається; С – підсистема навколишнього середовища. В загальному випадку баланс ентропії ТА складемо за наступних спрощень: зміною кінетичної і потенціальної енергії знехтуємо; для теплоносіїв, у яких перехід між заданими термодинамічними станами супроводжується зміною температур, вважатимемо зміну теплофізичних властивостей незначною.

Термодинамічну досконалість ТА, враховуючи необоротності процесів, визначають безрозмірні коефіцієнти: ентропійний коефіцієнт термодинамічної досконалості, ентропійний коефіцієнт термодинамічної недосконалості. Коефіцієнти не мають відомих недоліків ККД (енергетичного, ексергетичного), оскільки характеризують міру відхилення реальної системи від оборотної в межах змісту другого закону термодинаміки.

Ефективність роботи ТА – локальну ефективність використання потенціалу нагрівного теплоносія (температури) з урахуванням дисипативних процесів у даному температурному інтервалі – визначає ентропійний коефіцієнт ефективності ТА.

Висновок. Запропонована методика термодинамічного аналізу передбачає науково обґрунтований системний підхід як до порівняльного аналізу ТА різної конструкції, що, очевидно, зручно робити за допомогою ентропійного коефіцієнта ефективності, так і до визначення їх термодинамічної досконалості в межах ТТК. Останнє досягається використанням ентропійного коефіцієнта термодинамічної досконалості й дозволяє аналізувати різні теплообмінні системи з метою визначення рівня їх впливу на загальну енергетичну ефективність ТТК.